

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет
Факультет бізнесу
Кафедра прикладної статистики та економіки праці

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

**Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з
міжнародною участю**

8 грудня 2016 року

ЧАСТИНА 3

Луцьк – 2016

УДК 338.24 : 330.342 (063)

А 43

ББК 65.050 : 65.013

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»;

Барський Ю.М. – д.е.н., професор, Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки.

*Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету
(протокол № від грудня 2016 р.)*

А 43 Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., Луцьк, 8 груд. 2016 р., Частина 3 – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. – 656 с.

Збірник містить матеріали учасників всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих учених і студентів «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами», що охоплюють проблеми управління національним господарством, галузями та господарськими комплексами; регіонального менеджменту та міжнародного співробітництва в контексті подальшої євроінтеграції України; менеджменту та економіки підприємства; управління персоналом, трудового потенціалу, лідерства; ринку праці, зайнятості населення, соціального партнерства; управління логістичними процесами на різних рівнях господарювання, а також фінансового та обліково-аналітичного забезпечення управлінських процесів.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми управління соціально-економічними системами різних рівнів.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Ткачева Н.П., канд. екон.наук, доцент

Майстро Д.С., студентка

Національний технічний університет «ХПІ», Харків, Україна

ОЦЕНИВАНИЕ УРОВНЯ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ ИННОВАЦИЙ

В современных условиях особую актуальность приобретает проблема повышения конкурентоспособности промышленных товаропроизводителей, которые создают интеллектуальные новации. Решение этой проблемы напрямую зависит от способности предприятий выжить в долгосрочной перспективе и обеспечить непрерывность своего развития. Складывающаяся жесткая конкуренция на рынке обуславливает необходимость серьезной работы по разработке адаптационных мероприятий, направленных на создание и реализацию конкурентных преимуществ.

Авторами выявлены, обобщены и проанализированы основные методы исследования и анализа конкурентных преимуществ интеллектуальных инноваций. К ним следует отнести следующие.

1. Метод GAP. Разработан в Стэнфордском исследовательском институте в Калифорнии. Представляет собой методический подход к разработке стратегии и методов управления, позволяющих предприятию работать в соответствии с наиболее высоким уровнем поставленных задач.

2. Метод LOTS. Философия LOTS (в переводе с шведского – «лоцман») исходит из того, что компания, государственное учреждение или какая-нибудь другая организация должна стремиться и уметь приспособить свои действия к

требованиям покупателей. Метод LOTS включает детальное, последовательное обсуждение ряда проблем бизнеса на различных уровнях и различной степени сложности: от корпоративной миссии компании в целом до индивидуального проекта внутри предприятия.

3. Метод PIMS. Метод PIMS (Profit Impact of Market Strategy) – метод анализа влияния рыночной стратегии на прибыль. Был разработан в середине 60-х годов в компании «General Electric». PIMS представляет собой попытку обобщить все переменные, которые влияют на долгосрочную прибыльность компании. Считается, что эта модель, использующая около 30 переменных, позволяет выявить около 67 % факторов успеха компании.

4. Модель Мак-Кинси 7S. Название модели идет от названия компании и семи факторов, семи слов, начинающихся в английском языке на букву «S» (strategy — стратегия, skill — навыки, shared values — общепризнанные ценности, structure — структура, systems — системы, staff — кадры, style — стиль). После анализа перечисленных показателей строится матрица — стратегическое положение/привлекательность рынка и определяется стратегия фирмы.

5. Система 111 – 555. Метод разработан российскими экономистами. Предполагает оценивать конкурентоспособность, качество и цена продукции. Интервалы оценок от 1 до 5. Один балл присваивался при низком уровне фактора на взгляд экспертной группы. Для конкурентоспособности и качества один балл – это наихудший уровень, а для цены, наоборот, - наилучший. Оценка 111 – это наихудший уровень конкурентоспособности, качества и цены. Оценка 555 – это наиболее высокое европейское качество продукции.

6. Модель пяти сил конкуренции Портера. Структурный анализ отраслей М. Портер рекомендует осуществлять на основе анализа пяти сил, определяющих конкуренцию: угроза появления новых конкурентов; способность поставщиков торговаться; способность покупателей торговаться; угроза появления товаров - заменителей и услуг- заменителей; соперничество между имеющимися конкурентами.

7. Анализ конкурентоспособности по Ж.-Ж. Ламбену. Ж.-Ж. Ламбен предлагает свои понятия и определения конкурентного преимущества и конкурентоспособности, отличные от понятий Портера. Конкурентное преимущество — это те характеристики, свойства товара или марки, которые создают для фирмы определенное превосходство над своими прямыми конкурентами. Эти атрибуты или характеристики могут быть самыми различными и относиться как к самому товару (базовой услуге), так и к дополнительным услугам, сопровождающим базовую, к формам производства, сбыта или продаж, специфичным для фирмы или товара. Указанное превосходство является, таким образом, относительным, определяемым по сравнению с конкурентом, занимающим наилучшую позицию на рынке товара или в сегменте рынка. Этот самый опасный конкурент называется приоритетным.

Конкурентное преимущество может быть «внешним», если основано на отличительных качествах товара, которые образуют ценность для покупателя за счет либо сокращения издержек, либо повышения эффективности. Внешнее

конкурентное преимущество, следовательно, увеличивает «рыночную силу» фирмы в том смысле, что она может заставить рынок принять цену продаж выше, чем у приоритетного конкурента, не обеспечивающего соответствующего отличительного качества. Стратегия, вытекающая из внешнего конкурентного преимущества, — это стратегия дифференциации, которая опирается на маркетинговое «ноу-хау» фирмы, ее превосходство в выявлении и удовлетворении ожиданий покупателей, недовольных существующими товарами.

Конкурентное преимущество является «внутренним», если оно базируется на превосходстве фирмы в отношении издержек производства, менеджмента фирмы или товара, которое создает «ценность для изготовителя», позволяющую добиться себестоимости меньшей, чем у конкурента. Внутреннее конкурентное преимущество — это следствие более высокой «производительности», которая обеспечивает фирме большую рентабельность и большую устойчивость к снижению цены продаж, навязываемому рынком или конкуренцией. Стратегия, основанная на внутреннем конкурентном преимуществе, — это стратегия доминирования по издержкам, которая базируется, главным образом, на организационном и производственном ноу-хау фирмы.

Эти два типа конкурентного преимущества, имеющие разное происхождение и различную природу, часто оказываются несовместимыми, поскольку требуют существенно различающихся навыков и культуры. Вместе с тем, именно на их основе разрабатываются виды стратегий и конкурентных преимуществ страны, отрасли и промышленных предприятий.

1. Перерва П.Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства / П.Г. Перерва, Н.П. Ткачова // Економіка розвитку. — Харків : ХНЕУ, 2011. — №4 (60). — С. 116-120.

2. Товажнянський В.Л. Антикризовий механізм сталого розвитку підприємства [монографія] / В.Л.Товажнянський, П.Г.Перерва, Л.Л.Товажнянський, І.В.Гладенко, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова / За ред. проф. П.Г.Перерви П.Г. та проф. Товажнянського Л.Л. — Х.: Віровець А.П.: Апостроф, 2012 — 704 с.

3. Косенко О.П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій [Монографія] / О.П.Косенко. - Х.: «Смугаста типографія», 2015.- 517 с.

4. Косенко О.П. Оцінка комерційного потенціалу технологій / О.П.Косенко, І.В.Долина, А.В.Косенко // Монографія / за заг. ред. доц. О. П. Косенко // Науковий редактор П.Г.Перерва — Харків. : «Смугаста типографія», 2015. — 506 с.

5. Перерва П.Г. Розвиток організаційних структур трансферу технологій в ВНЗ (комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності) / П.Г.Перерва, А.В.Косенко, О.П.Косенко // Механізм регулювання економіки. Міжнародний науковий журнал. — Суми : ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2009. — № 4. — Т. 2. — С. 147–155.

6. Перерва, П.Г. Організація та управління інноваційною діяльністю: підруч. / П. Г. Перерва, С. А. Мехович, М. І. Погорелов. - Харків: НТУ "ХПІ", 2008. — 1025 с.

7. Косенко О. П. Розвиток методів вартісної оцінки нематеріальних активів та об'єктів інтелектуальної власності / П. Г. Перерва, О. П. Косенко, М. М. Ткачов // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія : економічна. — Донецьк : ДНТУ, 2014. — № 4. — С. 57–66.

8. Косенко О.П. Переваги та недоліки існуючих підходів до вартісної оцінки інтелектуальних технологій / О. П. Косенко, М. М. Ткачов // Вісник НТУ «ХПІ». — Харків : НТУ «ХПІ», 2014. — № 65(1107). — С. 46–56.

9. Перерва П.Г. Антикризові інструменти сталого розвитку підприємства: інноваційна, інвестиційна та маркетингова політика / П.Г.Перерва, А.В.Косенко, О.П.Косенко // Вісник Нац.техн.ун-ту "ХПІ" : зб.наук.пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. — Харків : НТУ "ХПІ". — 2012. — № 25. — С. 100-106.

10. Косенко О. П. Кон'юнктура технологічного ринку : оцінка ризиків комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності / О. П. Косенко, Т. О. Кобелева, П.Г.Перерва // Вісник НТУ «ХПІ».—Харків : НТУ «ХПІ», 2014.—№33 (1076).—С. 76 — 87.

11. Управління персоналом та економіка праці : учбов. посіб. / М-во освіти і науки України, Нац. техніч. ун-т „Харків. політехніч. ін-т” ; за ред. М.І.Погорелова, П.Г.Перерви, С.М.Погорелова, О.П.Косенко. — Харків : Щедра садиба плюс, 2015. — 521 с. — Режим доступу: file:///D:/041D043E04320430044F%20043F0430043F043A0430/Uпр_Колот%20(1).pdf

12. Перерва, П.Г. Показники і критерії оцінки кон'юнктури товарного ринку [Текст] / П.Г. Перерва, Т.О. Кобелєва // Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: збірник тез доповідей П'ятої міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 29 вересня-1 жовтня 2011 року / Гол. ред. С.М. Ілляшенко — Суми : ТОВ «ТД «Папірус», 2011. — С. 161-163.
13. Перерва П. Г. Антикризовий моніторинг фінансово-економічних показників роботи машинобудівного підприємства / П.Г.Перерва, В.Л.Товажнянський // Економіка розвитку. — Харків : ХНЕУ. — 2010. — №2 (54). — С. 46–50.
14. Перерва П.Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : підруч. / П.Г.Перерва; за ред. П.Г.Перерви, С.А.Меховича, М.І.Погорєлова. — Харків : НТУ «ХПІ», 2008. — 1080 с.
15. Перерва П.Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // Економіка розвитку. — Харків : ХНЕУ, 2011. — № 4 (60). — С. 116-120.
16. Pererva P.G. Technology transfer [Text] / P. G. Pererva, G. Kocziszky, D. Szakaly, M. Somosi. — Veres-Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.
17. Перерва П. Г. Стратегічне управління виробничим потенціалом і підвищення конкурентоспроможності підприємства / Д. Коциски, П. Г. Перерва, А. П. Косенко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». — Х. : НТУ «ХПІ». — 2010. — Випуск 62. — С. 137-142.
18. Перерва П. Г. Економіка і маркетинг виробничо-підприємницької діяльності: Навч. посібник / За ред. проф. Перерви П. Г., проф. Гаврись О. М., проф. Погорєлова М. І. — Харків : НТУ «ХПІ», 2004. — 640 с. 3. Перерва П. Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : підруч. / П. Г. Перерва; за ред. П. Г. Перерви, С. А. Меховича, М. І. Погорєлова. — Харків : НТУ «ХПІ», 2008. — 1080 с.
19. Перерва П.Г. Экономика и управление инновационной деятельностью: учебник / Под ред. проф. Перервы П.Г., проф. Вороновского Г.К., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова Н.И. — Харьков: НТУ «ХПИ», 2009. — 1203 с.
20. Перерва, П. Г. Экономическая оценка инновационного потенциала : монография / А. П. Косенко, Д. Коциски, П. Г. Перерва, Д. Сакай. — Мишкольц-Харьков : Издательство Мишкольцкого университета, 2010. — 166 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ**

**Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції міжнародною участю
8 грудня 2016 року
Частина 3**

**Відповідальний за випуск:
д.е.н., доцент Шубалий О.М.**

**Відповідальний секретар:
Хомік В.В.**

Матеріали подано в авторській редакції

Підписано до друку 18.12.2016 р.
Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 33,8. Обл.-вид. арк. 40,8
Тираж 300 прим. Зам. №

Редакційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75
Друк – РВВ Луцького НТУ